

Fokuspunkt	Personlige kompetencer Småbørn 0 – 2,9 år.
Sammenhæng	Dagtilbudsloven § 8 Vi ønsker, at det enkelte barn vil opleve og lære at være værdifuld, både i sig selv og som en del af fællesskabet. Det sociale og kulturelle liv i dagtilbud skal give plads til, at børn kan udfolde sig som stærke og alsidige personer.
Visioner og mål.	Visioner: <u>At børnene:</u> <ul style="list-style-type: none"> - begynder at forstå hvem de er - åbner op for læring - møder sin omverden, fungerer og udvikler sig Mål: <u>At børnene:</u> <ul style="list-style-type: none"> - udvikler evner til at vise følelser - gør sig nye erkendelser/erfaringer - udviser interesse for nye ting og oplevelser
Tegn og på hvilken måde.	<u>At børnene:</u> <ul style="list-style-type: none"> - giver og modtager kram - giver udtryk for deres følelser - giver udtryk for deres behov (træt, sult, tørst). - udtrykker nysgerrighed - udtrykker opmærksomhed
Tiltag.	Aktiviteter: <ul style="list-style-type: none"> - gå ture - kravle - spisesituationen - sang - al samvær - puslespil/leg Rammer: <ul style="list-style-type: none"> - vores afdeling/stue - legepladsen - gymnastiksalen - skoven Materialer: <ul style="list-style-type: none"> - legetøj. - spil

	<p>Voksenkompetencer: <u>At de voksne:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - ser muligheder frem for begrænsninger - "øger" deres faglige udvikling og viden - er tilstede - sætter ord på - kan iagttage - kan reflektere - kan handle - kan rumme barnets følelser - accepterer barnets (særpræg) forskellighed
Evaluerings/dokumentation.	<p>Evaluerings:</p> <ul style="list-style-type: none"> - skriftlig iagttagelse - stuemøde - kompetencejul - smttemodel <p>Dokumentation:</p> <ul style="list-style-type: none"> - billeder - barnets mapper - beskrivelser - kompetencejul - smttemodel

Fokuspunkt	Personlige kompetencer. Børnehave 2,9 – 4 årige.
Sammenhæng	<p>Dagtilbudsloven § 8</p> <p>Vi ønsker, at det enkelte barn vil opleve og lære at være værdifuld, både i sig selv og som en del af fællesskabet. Det sociale og kulturelle liv i dagtilbud skal give plads til, at børn kan udfolde sig som stærke og alsidige personer.</p>
Visioner og mål	<p>Visioner: <u>At børnene:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - bevarer og styrker deres selvværd/selvtillid - bliver selvhjulpne - udvikler evnen til fordybelse/koncentration og evnen til at bruge deres fantasi - bevarer deres nysgerrighed - kan indgå i positive relationer <p>Mål:</p>

	<p><u>At børnene:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - får mod på nye udfordringer - udvikler deres evne til empati - kan give udtryk for egne følelser/behov
Tegn og på hvilken måde	<p><u>At børnene:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - tager initiativer - er selvhjulpne - er optaget af noget i længere tid - stiller spørgsmål - giver udtryk for deres følelser
Tiltag	<p>Aktiviteter:</p> <ul style="list-style-type: none"> - oplevelser ud af huset - planlægge aktiviteter hvor grænser bliver overskredet. (NUZO) - dagligdagssituationer - lære nærmiljøet at kende - sørge for at børnene føler de er en del af fællesskabet <p>Rammer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - trygge og overskuelige rammer - børnehaven og lokalsamfundet <p>Materialer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - hjælpemidler der giver børnene mulighed for at blive selvhjulpne - udfordrende legetøj - bøger <p>Voksenkompetencer:</p> <p><u>At de voksne:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - guider/støtter børnene i at overskride grænser - giver tid til nysgerrighed, fordybelse og fantasilege - er synlige og nærværende voksne - respekterer børnenes forskelligheder
Evaluering/dokumentation.	<p>Evaluering:</p> <ul style="list-style-type: none"> - iagttagelser - der bliver snakket om alle børn på stuemøderne <p>Dokumentation:</p> <ul style="list-style-type: none"> - billeder - mapper

Fokuspunkt	Personlige kompetencer. Børnehave 4 - 6 årige.
Sammenhæng	Dagtilbudsloven § 8 Vi ønsker, at det enkelte barn vil opleve og lære at være værdifuld, både i sig selv og som en del af fællesskabet. Det sociale og kulturelle liv i dagtilbud skal give plads til, at børn kan udfolde sig som stærke og alsidige personer.
Visioner og mål.	Visioner: <u>At børnene:</u> <ul style="list-style-type: none"> - er bevidste om egne værdier Mål: <u>At børnene:</u> <ul style="list-style-type: none"> - får styrket deres selvværd - accepterer egne grænser/følelser - får støtte i at det er ok at sige til og fra - lærer at tage ansvar for egne handlinger - - lærer at være selvhjulpne - udvikler deres fantasi og kreativitet - udvikler sociale kompetencer
Tegn og på hvilken måde	<u>At børnene:</u> <ul style="list-style-type: none"> - er selvhjulpne - udviser sociale kompetencer - giver udtryk for egne grænser - respekterer/accepterer andres grænser - begynder at tage ansvar for egne handlinger - deltager aktivt i kreative og fantasifulde aktiviteter
Tiltag	Aktiviteter: <ul style="list-style-type: none"> - samling - fri for mobberi - spil - lege - spisesituationer - børnemassage - barn/barn massage Rammer: <ul style="list-style-type: none"> - gode læringsmiljøer

	<ul style="list-style-type: none"> - plads til at børnene kan lege i mindre grupper <p>Materialer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - spil - legetøj - bøger - forskellige materialer - fri for mobberi <p>Voksenkompetencer: <u>At de voksne:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - kan finde barnets styrke sider - er opmærksomme på barnets udvikling - accepterer barnets valg - støtter og vejleder i sociale sammenhænge - viser interesse for barnet i alle situationer - Har en positiv tilgang til barnet - roser og opmuntrer barnet
Evaluering/dokumentation.	<p>Evaluering:</p> <ul style="list-style-type: none"> - relationsskema - stuemøder <p>Dokumentation:</p> <ul style="list-style-type: none"> - iagttagelser - børnenes mapper - billeder - logbog

Fokuspunkt	Sociale kompetencer. Småbørn 0 – 2,9 år.
Sammenhæng	<p>Dagtilbudsloven § 8</p> <p>Børn skal anerkendes og respekteres som de personligheder de er, og de skal opleve, at de hører til. Børn skal opleve tryghed og tillid i deres relationer til både voksne og andre børn i et dagtilbud, der er kendetegnet ved rummelighed, og ved at der tages afstand fra mobning og drilleri.</p> <p>Børn skal inddrages og opmuntres til at være aktive deltagere, der samarbejder med andre, og er med i demokratiske beslutningsprocesser.</p>

<p>Visioner og mål.</p>	<p>Visioner: <u>At børnene:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - er gode til at lege <p>Mål: <u>At børnene:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - udvikler evnen til at vise omsorg og empati - lærer at tilsidesætte egne behov og vente på tur - udvikler evnen til at acceptere andres grænser og markere sine egne. Sige fra og til - Udvikler venskaber – god/nær kontakt til voksne og børn
<p>Tegn og på hvilken måde.</p>	<p><u>At børnene:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - er på vej til at trøste og hjælpe hinanden - er på vej til at kunne vente på tur - er gode til at lege med hinanden - er på vej til at udvikle venskaber
<p>Tiltag.</p>	<p>Rammer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vores stue - legepladsen - ude på småture - gå fra i mindre grupper - skoven - hallen <p>Materialer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - legetøj. - bøger. - Instrumenter <p>Vi vil være opmærksomme på at afpasse aktiviteten efter barnet.</p> <p>Voksenkompetencer: <u>At de voksne:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - er gode rollemodeller - "den vidende part" - hjælper barnet på vej, at være barnets "trykke base" - er igangsætter – opfordre til leg m.m. - hjælper børnene med at sætte ord på handlinger, meninger, tanker og følelser - udviser empati og følelser - er iagttagende, reflekterende og handlende

Evaluering/dokumentation.	<p>Evaluering:</p> <ul style="list-style-type: none"> - snak og opfølgning på stuemøder - relationsskema - Kompetencehjul - iagttagelser og skriftlige beskrivelser <p>Dokumentation:</p> <ul style="list-style-type: none"> - billeder – både til at hænge op, så barn, voksne og forældre kan se og snakke om dem i barnets mappe - skriftlige iagttagelser/beskrivelser fx udvalgte situationer
----------------------------------	--

Fokuspunkt	Sociale kompetencer. Børnehave 2,9 – 4 år.
Sammenhæng	<p>Dagtilbudsloven § 8</p> <p>Børn skal anerkendes og respekteres som de personligheder, de er, og de skal opleve, at de hører til. Børn skal opleve tryghed og tillid i deres relationer til både voksne og andre børn i et dagtilbud, der er kendetegnet ved rummelighed, og ved at der tages afstand fra mobning og drilleri Børn skal inddrages og opmuntres til at være aktive deltagere, der samarbejder med andre, og er med i demokratiske beslutningsprocesser.</p>
Visioner og mål.	<p>Visioner: <u>At børnene:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - er gode til at lege <p>Mål: <u>At børnene:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - udvikler evnen til at vise omsorg og empati - udvikler evnen til at løse konflikter - lærer at tilsidesætte egne behov og vente på tur - udvikler evnen til at acceptere andres grænser og markere sine egne. Sige fra og til. - Udvikler venskaber – god/nær kontakt til voksne og børn
Tegn og på hvilken måde.	<p><u>At børnene:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - trøster og hjælper hinanden - viser omsorg - er på vej til at kunne vente på tur - kan tilsidesætte egne behov

	<ul style="list-style-type: none"> - er gode til at lege med hinanden, og selv prøver at løse konflikter - udvikler venskaber
Tiltag.	<p>Aktiviteter:</p> <ul style="list-style-type: none"> - planlagte aktiviteter - skovbørnehave hvor store og små mødes - leg/bevægelse i hallen - spisesituationen - samvær med andre aldersgrupper (børn – voksne – ældre) - gode muligheder for leg <p>Rammer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - indretningen af lokalerne - legeplads - skoven - lokalsamfundet - hallen <p>Materialer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ting til rollelege - spil - dukker - byggeting - spisesituationen - gynger <p>Voksenkompetencer: <u>At de voksne:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - er nærværende - er accepterende og anerkendende voksne
Evaluering/dokumentation.	<p>Evaluering:</p> <ul style="list-style-type: none"> - iagttagelser - der bliver snakket om alle børn på stuemøderne <p>Dokumentation:</p> <ul style="list-style-type: none"> - billeder – både til at hænge op, så barn, voksne og forældre kan se og snakke om dem i barnets mappe. - skriftlige iagttagelser/beskrivelser.
Fokuspunkt	Sociale kompetencer. Børnehave 4 -6 årige.
Sammenhæng	Dagtilbudsloven § 8 Børn skal anerkendes og respekteres som de personer, de

	<p>er, og de skal opleve, at de hører til. Børn skal opleve tryghed og tillid i deres relationer til både voksne og andre børn i et dagtilbud, der er kendetegnet ved rummelighed, og ved at der tages afstand fra mobning og drilleri. Børn skal inddrages og opmuntres til at være aktive deltagere, der samarbejder med andre, og er med i demokratiske beslutningsprocesser.</p>
<p>Visioner og mål.</p>	<p>Visioner: <u>At børnene:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - viser sammenhold - udtrykker respekt/anerkendelse <p>Mål: <u>At børnene:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - bliver mere bevidste om hvordan man snakker til og med hinanden - viser empati - lærer at vente på tur/snakke færdig - lærer de sociale "spilleregler" - viser tålmodighed - er bevidste om hinandens stærke sider - deltager i aktiviteter - har medbestemmelse - leger med jævnaldrende
<p>Tegn og på hvilken måde</p>	<p><u>At børnene:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - tør stå frem og give plads til andre - viser interesse for det andre siger - viser interesse for andre - selv tager initiativ - overholder regler og aftaler i leg og spil
<p>Tiltag</p>	<p>Aktiviteter:</p> <ul style="list-style-type: none"> - fri for mobberi - spil - lege - børnemassage - barn/barn massage <p>Rammer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - indretningen <p>Materialer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - spil - legetøj

	<ul style="list-style-type: none"> - bøger - kimsleg - fri for mobberi <p>Voksenkompetencer: At de voksne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - holder samling - deltager - følger børnenes initiativer - er gode støttepersoner for barnet - viser respekt for børnene - viser følelser/empati - lytter til børnene - Har en positiv tilgang til barnet <p>roses og opmuntrer barnet</p>
Evaluerings/dokumentation.	<p>Evaluerings:</p> <ul style="list-style-type: none"> - børneinterview - stuemøder - kompetencehjælper <p>Dokumentation:</p> <ul style="list-style-type: none"> - iagttagelser - børnenes mapper - billeder - logbog - forældresamtaler

Fokuspunkt	Sproglige kompetencer. Småbørn 0- 2,9år.
Sammenhæng	<p>Dagtilbudsloven § 8</p> <p>Sproget er en forudsætning for at udtrykke sig og kommunikere med andre, og derfor skal børn skal have mulighed for at udvikle deres sprog gennem alle hverdagens aktiviteter.</p> <p>Børn skal udfordres og støttes i at udvikle deres nysgerrighed og interesse for sproglig kreativitet, samt til at udtrykke sig gennem forskellige genrer som fx kropssprog, skriftsprog med bogstaver og tal, billedsprog og talesprog.</p>
Visioner og mål	<p>Visioner: <u>At børnene:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - får åbnet op for sprogets univers

	<ul style="list-style-type: none"> - får åbnet op for nysgerrigheden og interessen for den sproglige verden <p>Mål: <u>At børnene:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - begynder at lære sprogets verden - kender/begynder at lege med sproget - begynder at bruge sproget
<p>Tegn og på hvilken måde</p>	<p><u>At børnene:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - bruger sproget - reagerer på sproglige henvendelser - er sprogligt deltagende
<p>Tiltag</p>	<p>Aktiviteter:</p> <ul style="list-style-type: none"> - alle dagligdags aktiviteter - sanglege, højtlesning, rim og remser - leg, samtaler, musik, puslespil <p>Rammer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - gruppen - legepladsen - på tur - samling - spisegrupper - smågrupper <p>Materialer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - legetøj - bøger - musik - puslespil - tingene omkring os <p>Vi vil være opmærksomme på at tilpasse aktiviteten til børnegruppen.</p> <p>Voksenkompetencer: <u>At de voksne:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - bruger sproget aktivt - sætter ord på og opfordrer til snak - hjælper med at sætte ord på følelser – behov og interesser - er iagttagende, reflekterende og handlende - har viden om børns sproglige udvikling

Evaluering/dokumentation.	<p>Evaluering:</p> <ul style="list-style-type: none"> - snak og opfølgning på stuemøderne - skriftlige iagttagelser og beskrivelser - kompetencejul <p>Dokumentation:</p> <ul style="list-style-type: none"> - skriftlige beskrivelser - barnets mappe - billeder - kompetencejul
Fokuspunkt	Sproglige kompetencer. Børnehave 2,9 – 4 årige.
Sammenhæng	<p>Dagtilbudsloven § 8</p> <p>Sproget er en forudsætning for at udtrykke sig og kommunikere med andre, og derfor skal børn have mulighed for at udvikle deres sprog gennem alle hverdagens aktiviteter.</p> <p>Børn skal udfordres og støttes i at udvikle deres nysgerrighed og interesse for sproglig kreativitet, samt til at udtrykke sig gennem forskellige genrer som fx kropssprog, skriftsprog med bogstaver og tal, billedsprog og talesprog.</p>
Visioner og mål	<p>Visioner: <u>At børnene:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - udvikler deres sprog - udvider deres ordforråd og begrebsverden - bruger sproget relevant i samvær med andre <p>Mål: <u>At børnene:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - kan give udtryk for behov, samt udtrykke sig
Tegn og på hvilken måde	<p><u>At børnene:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - udvikler deres sprog, så de verbalt kan ytre sig forståeligt - kender bøger, sange og rim/remser - er deltagende ved samlinger og samtaler evt. ved spisesituationen
Tiltag	<p>Aktiviteter:</p> <ul style="list-style-type: none"> - snakke med børnene - læse bøger - synge – rim og remser - lege

	<ul style="list-style-type: none"> - oplevelser ud af huset - sætte ord på handling <p>Rammer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - indretning, så der er mulighed for ro til de forskellige aktiviteter/samtaler - spise i små grupper, så der er mere ro og tid til at høre hvert enkelt barn <p>Materialer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bøger - spil - byggeting m.m. <p>Voksenkompetencer: At de voksne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - snakker med og ikke kun til børnene - lytter
Evaluering/dokumentation.	<p>Evaluering:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sprogvurdering - iagttagelser - der bliver snakket om alle børn på stuemøderne - kompetencehjul <p>Dokumentation:</p> <ul style="list-style-type: none"> - billeder – mapper

Fokuspunkt	Sproglige kompetencer. Børnehave 4 -6 årige.
Sammenhæng	<p>Dagtilbudsloven § 8</p> <p>Sproget er en forudsætning for at udtrykke sig og kommunikere med andre, og derfor skal børn skal have mulighed for at udvikle deres sprog gennem alle hverdagens aktiviteter.</p> <p>Børn skal udfordres og støttes i at udvikle deres nysgerrighed og interesse for sproglig kreativitet, samt til at udtrykke sig gennem forskellige genrer som fx kropssprog, skriftsprog med bogstaver og tal, billedsprog og talesprog.</p>
Visioner og mål	<p>Visioner: <u>At børnene:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - får videreudviklet deres sprog - leger med sproget - oplever lyst og glæde til at deltage i de sproglige

	<p>aktiviteter</p> <ul style="list-style-type: none"> - får udvidet deres sprogbrug, ordforståelse - får kendskab til skriftsproget <p>Mål: <u>At børnene:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - får forståelse for bogstaverne - Får større ordforråd - Får forståelse for og brug af ordene - siger rim og remser - bruger sproget i samspil med andre - bruger sproget til konfliktløsning
<p>Tegn og på hvilken måde</p>	<p>At børnene:</p> <ul style="list-style-type: none"> - lytter til hinanden - gør større brug af sproget - Interesserer sig for bogstaver - leger med sproget - begynder at bruge skriftsprog
<p>Tiltag</p>	<p>Aktiviteter:</p> <ul style="list-style-type: none"> - snakke med børnene - læse bøger - synge – rim og remser - lege - oplevelser ud af huset - sætte ord på handling - samling - spil - ”skole” <p>Rammer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - indretning, så der er mulighed for ro til de forskellige aktiviteter/samtaler - stillerum - gruppeopdeling - samling <p>Materialer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rim og remser - sange og sanglege - bøger/højtlesning - sproglege <p>Voksenkompetencer: <u>At de voksne:</u></p>

	<ul style="list-style-type: none"> - hjælper børnene ved konfliktløsning - opfordrer til skriftsprog - snakker med børnene - lytter til børnene
Evaluering/dokumentation.	<p>Evaluering:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stuemøder. - Kompetencehjulet <p>Dokumentation:</p> <ul style="list-style-type: none"> - børnenes mapper - forældresamtaler

Fokuspunkt	Krop og bevægelse. Småbørn 0- 2,9 år.
Sammenhæng	<p>Dagtilbudsloven § 8</p> <p>Børn skal have mulighed for at opleve glæde ved deres krop, glæde ved at være i bevægelse, samt støttes i at videreudvikle kroppens funktioner og bevægelser i både fri leg og tilrettelagte fysiske udfordringer. Børn skal have kendskab til deres krops grundlæggende funktioner og støttes i at udvikle forståelse og respekt for egen og andres kropslighed.</p>
Visioner og mål	<p>Visioner: <u>At børnene:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - begynder at få en udviklende kropsbevidsthed - oplever glæde ved at bevæge sig <p>Mål: <u>At børnene:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - lærer kropsdelene at kende (hånd, øjne etc.)
Tegn og på hvilken måde	<p><u>At børnene:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - udviser glæde ved bevægelse - kan udpege dele af deres krop - deltager i rutiner vedr. hygiejne og ernæring - følger deres udvikling
Tiltag	<p>Aktiviteter:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sanglege - tøj af og på - spisesituation - gymnastik (rulle, hoppe m.m.)

	<ul style="list-style-type: none"> - vaske fingre - gå ture - lege ude (gynge, ruche m.m.) - selv kravle op (stole) <p>Rammer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vores stue - legepladsen - hallen - skoven <p>Materialer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - legeredskaber - biler – skovle – bolde – måtter – krybetunnel - ting omkring os <p>Vi vil være opmærksomme på at afpasse aktiviteten alt efter hvilke børn der er med os.</p> <p>Voksenkompetencer: <u>At de voksne:</u> Inspirere og give dem tryghed til at overskride deres grænser. Deltage aktivt. Være igangsætter. Viden om deres motoriske udvikling</p>
Evaluering/dokumentation.	<p>Evaluering:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stuemøde <p>Dokumentation:</p> <ul style="list-style-type: none"> - relations skema - billeder - Børnenes mapper - kompetencehjul

Fokuspunkt	Krop og bevægelse. Børnehave 2,9 – 4 år.
Sammenhæng	<p>Dagtilbudsloven § 8</p> <p>Børn skal have mulighed for at opleve glæde ved deres krop, glæde ved at være i bevægelse, samt støttes i at videreudvikle kroppens funktioner og bevægelser i både fri leg og tilrettelagte fysiske udfordringer. Børn skal have kendskab til deres krops grundlæggende</p>

	funktioner og støttes i at udvikle forståelse og respekt for egen og andres kropslighed.
Visioner og mål.	<p>Visioner: <u>At børnene:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - viser glæde ved bevægelse - bliver bevidste om deres krop og hvad de kan - får begyndende opmærksomhed omkring sund kost og hygiejne <p>Mål: <u>At børnene:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - er glade og aktive børn
Tegn og på hvilken måde.	<p><u>At børnene:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - er udholdende ved aktiviteter - har gåpåmod - viser glæde/smil - afprøver/udfordrer deres egne grænser - deltager i snakken omkring sund kost - vasker fingre efter toiletbesøg, før vi spiser osv.
Tiltag.	<p>Aktiviteter:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktiviteter i hallen - praktiske hverdagsting/gøre mål. (servicere sig selv) - gåture - skovbørnehave - legepladsen <p>Rammer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - indretningen af huset og legepladsen, så der er plads til forskellige aktiviteter - nærmiljø (skov, hallen, marker) <p>Materialer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - alt legetøj på legepladsen - puder – gynger indenfor - redskaber i hallen <p>Voksenkompetencer: <u>At de voksne:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - er aktive og nærværende voksne - har faglig viden om børns videreudvikling
Evaluering/dokumentation.	<p>Evaluering:</p> <ul style="list-style-type: none"> - iagttagelser - der bliver snakket om alle børn på stuemøderne

	Dokumentation: <ul style="list-style-type: none"> - billeder - mapper - opslag
--	--

Fokuspunkt	Krop og bevægelse. Børnehave 4 -6 årige.
Sammenhæng	<p>Dagtilbudsloven § 8</p> <p>Børn skal have mulighed for at opleve glæde ved deres krop, glæde ved at være i bevægelse, samt støttes i at videreudvikle kroppens funktioner og bevægelser i både fri leg og tilrettelagte fysiske udfordringer.</p> <p>Børn skal have kendskab til deres krops grundlæggende funktioner og støttes i at udvikle forståelse og respekt for egen og andres kropslighed.</p>
Visioner og mål	<p>Visioner: <u>At børnene:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - er bevidste om kroppens formåen og kunnen - deltager i fysiske aktiviteter - får viden om ernæring og hygiejne <p>Mål: <u>At børnene:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - lærer om sund/usund kost - oplever glæde ved deres krop og er i bevægelse - støttes i at videreudvikle kroppens funktioner og bevægelser i fri leg og tilrettelagt leg - lærer om hygiejne ved toiletbesøg, spisning m.m.
Tegn og på hvilken måde	<p><u>At børnene:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - deltagerved aktiviteterne - viser forståelse for egen/andres krop - er bevidste om sund/usund kost - er selvhjulpne ved daglige gøremål - såsom toiletbesøg, påklædning m.m. - bliver bedre motoriske
Tiltag	<p>Aktiviteter:</p> <ul style="list-style-type: none"> - gymnastik/motorik - bevægelses udfordringer i dagligdagen - forskellige projekter - samling

	<ul style="list-style-type: none"> - skovuge - cykling på legepladsen - traveture - sundhedsplejeske - barn/barn massage - børnemassage - "Hej skal vi lege" uge <p>Rammer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - hallen - skov/spejderhytten - massagerum - legeplads/udendørs aktiviteter <p>Materialer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - redskaber i hallen - cykelture - udendørs/indendørs legetøj - skoven <p>Voksenkompetencer: <u>At de voksne:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - deltager i aktiviteter - viser interesse, nærvær og glæde - planlægger aktiviteter - har viden om kost, ernæring og fysiske aktiviteter
Evaluering/dokumentation.	<p>Evaluering:</p> <ul style="list-style-type: none"> - børneinterview - stuemøde - forældre respons <p>Dokumentation:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mapper - billeder

Fokuspunkt	Natur og naturfænomener. Småbørn 0- 2,9 år.
Sammenhæng	<p>Dagtilbudsloven § 8</p> <p>Børn skal have mulighed for at opleve glæde ved at være i naturen og at udvikle respekt og ansvarlighed for natur og miljø.</p> <p>Børn skal kunne opleve naturen med alle sanser og opleve den som et rum for leg og fantasi, og hvor der også er plads til vilde og stille aktiviteter.</p>

	Børn skal have mulighed for at få mange og forskelligartede erfaringer med naturens dyr, planter og materialer, og opleve naturen som et rum for at udforske verden.
Visioner og mål	<p>Visioner: <u>At børnene:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - viser interesse for naturen, dyr m.m. <p>Mål: <u>At børnene:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - udvikler nysgerrighed og glæde ved naturen - udvikler respekt og forståelse for naturen - oplever årstidernes forskellighed
Tegn og på hvilken måde	<p><u>At børnene:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - finder forskellige ting – kogler – blade - insekter m.m. og spørger; hvad er det? - putter affald i skraldespand, når de har spist mm. - mundtlig og kropsligt kan sige/vise det regner, det er koldt, solen skinner osv.
Tiltag	<p>Aktiviteter:</p> <ul style="list-style-type: none"> - gå tur i skoven/skovuge - lege ude - besøge dyr (Solgården, bondegårdsbesøg mm.) - læse bøger - fortælle om vejret - så frø - finde dyr (orme, mariehøns, biller mm.) <p>Rammer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - skoven - legepladsen - stuen - forskellige områder udenfor <p>Materialer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bøger - skovl og spand - grene, blade m.m. - kost - Insekter - <p>Voksenkompetencer: <u>At de voksne:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - er rollemodeller - viser forståelse for naturen/miljø - er nærværende

	<ul style="list-style-type: none"> - er iagttagende - er i gang sætter
Evaluering/dokumentation.	<p>Evaluering:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stuemøde - billeder - mapper - plancher <p>Dokumentation:</p> <ul style="list-style-type: none"> - billeder - lave ting af naturmaterialer - plancher

Fokuspunkt	Natur og naturfænomener. Børnehave 2,9 – 4 år.
Sammenhæng	<p>Dagtilbudsloven § 8</p> <p>Børn skal have mulighed for at opleve glæde ved at være i naturen og at udvikle respekt og ansvarlighed for natur og miljø.</p> <p>Børn skal kunne opleve naturen med alle sanser og opleve den som et rum for leg og fantasi, og hvor der også er plads til vilde og stille aktiviteter.</p> <p>Børn skal have mulighed for at få mange og forskelligartede erfaringer med naturens dyr, planter og materialer, og opleve naturen som et rum for at udforske verden.</p>
Visioner og mål.	<p>Visioner: <u>At børnene:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - bliver nysgerrige og viser interesse for naturen <p>Mål: <u>At børnene:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - udviser nysgerrighed/opmærksomhed og glæde ved naturen. - udvikler respekt og forståelse for naturen - oplever de forskellige årstider - får kendskab til de 4 naturelementer; ild, jord, vand og luft

Tegn og på hvilken måde.	<u>At børnene:</u> <ul style="list-style-type: none"> - viser glæde ved at være i naturen, smage på tingene, røre ved dyrene - leger med ild, vand og jord - lærer de forskellige årstider at kende
Tiltag.	Aktiviteter: <ul style="list-style-type: none"> - gåture - skovuger - udeleg - både tilrettelagte og spontane aktiviteter Rammer: <ul style="list-style-type: none"> - skov - legeplads - udflugter - nærmiljøet Materialer: <ul style="list-style-type: none"> - forstørrelsesglas til dyr - ting fra legepladsen eller naturen Voksenkompetencer: <u>At de voksne:</u> <ul style="list-style-type: none"> - er iagttagende, nærværende, opmærksomme og interesserede.
Evaluering/dokumentation.	Evaluering: <ul style="list-style-type: none"> - tegninger - iagttagelser - Stuemøde - Dokumentation: <ul style="list-style-type: none"> - billeder. - mapper. - plancher med natur materialer

Fokuspunkt	Natur og naturfænomener. Børnehave 4 - 6 årige.
Sammenhæng	Dagtilbudsloven § 8 Børn skal have mulighed for at opleve glæde ved at være i naturen og at udvikle respekt og ansvarlighed for natur og miljø.

	<p>Børn skal kunne opleve naturen med alle sanser og opleve den som et rum for leg og fantasi, og hvor der også er plads til vilde og stille aktiviteter.</p> <p>Børn skal have mulighed for at få mange og forskelligartede erfaringer med naturens dyr, planter og materialer, og opleve naturen som et rum for at udforske verden.</p>
Visioner og mål	<p>Visioner: <u>At børnene:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - får respekt for naturen - får kendskab til naturen og naturfænomener - får respekt for miljøet <p>Mål: <u>At børnene:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - skal have mulighed for at opleve glæden ved at være i naturen - skal opleve naturen med alle sanser - skal udvise respekt for naturen og miljøet - skal opleve naturen som et sted med gode muligheder for leg og fantasi - skal opleve de forskellige årstider
Tegn og på hvilken måde	<p><u>At børnene:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - udviser nysgerrighed og forståelse for naturen og miljøet - bruger naturens materialer til leg og aktiviteter - respekterer naturen og miljøet
Tiltag	<p>Aktiviteter:</p> <ul style="list-style-type: none"> - skovuge - gåture - udflugter i forskellige former for natur - samle ting i naturen - bålaktiviteter - bruge naturen som eksperimentarium og legerum <p>Rammer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - skov - strand - nærmiljøet <p>Materialer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - forstørrelsesglas - lup - bestemmelsesglas - naturens materialer - bøger

	<ul style="list-style-type: none"> - økobaserne/naturvejlederne <p>Voksenkompetencer: <u>At de voksne:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - er nærværende - udviser glæde, interesse og ansvarlighed for naturen og miljøet i hverdagen - viser indlevelse - har en faglig viden
Evaluering/dokumentation.	<p>Evaluering:</p> <ul style="list-style-type: none"> - børneinterview - stuemøde - forældre respons <p>Dokumentation:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mapper - billeder

Fokuspunkt	Kulturelle udtryksformer. Småbørn 0 – 2,9 år.
Sammenhæng	<p>Dagtilbudsloven § 8</p> <p>Børn skal møde voksne, der selv er aktive kulturbrugere og som kan støtte børnene i at eksperimentere med, øve sig i, og afprøve sig selv i forhold til forskellige kulturelle udtryksformer</p> <p>Børn skal have adgang til materialer, redskaber og moderne medier, som kan bruges både i forbindelse med oplevelser og skabende kulturel aktivitet.</p> <p>Børn skal have mulighed for at deltage i lokalområdets kulturelle traditioner.</p>
Visioner og mål.	<p>Visioner: <u>At børnene:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - stifter bekendtskab med danske traditioner og værdier - bliver en del af Bedsted Børnecenters kultur <p>Mål: <u>At børnene:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - oplever der er plads til forskelligheder - får mulighed for at udtrykke sig via tegning o. lign.

<p>Tegn og på hvilken måde.</p>	<p><u>At børnene:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - synger, bevægelse, fagter - siger eller peger på farver (vil gerne tegne) - spiser forskelligt mad - er en del af fællesskabet
<p>Tiltag.</p>	<p>Aktiviteter:</p> <ul style="list-style-type: none"> - møde julemanden, spise risengrød - synge sange (traditionelle sange) - spille musik - lave kreative ting - spise sammen - lege sammen - læse bøger <p>Rammer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stuen - hallen - gå fra i mindre grupper <p>Materialer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - modellervoks - farver – papir - instrumenter - bøger - hånddukker <p>Voksenkompetencer:</p> <p><u>At de voksne:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - kan fange og understøtte børnenes ideer - har kreative kompetencer - er i gang sætter - er iagttagende – reflekterende - handlende. - fleksible
<p>Evaluering/dokumentation.</p>	<p>Evaluering:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stuemøder - snak i dagligdagen <p>Dokumentation:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kreative produkter - billeder - mapper - ophæng - plancher - kompetencejul

Fokuspunkt	Kulturelle udtryksformer. Børnehave 2,9 – 4 årige.
Sammenhæng	Dagtilbudsloven § 8 Børn skal møde voksne, der selv er aktive kulturbrugere og som kan støtte børnene i at eksperimentere med, øve sig i, og afprøve sig selv i forhold til forskellige kulturelle udtryksformer Børn skal have adgang til materialer, redskaber og moderne medier, som kan bruges både i forbindelse med oplevelser og skabende kulturel aktivitet. Børn skal have mulighed for at deltage i lokalområdets kulturelle traditioner.
Visioner og mål	Visioner: <u>At børnene:</u> <ul style="list-style-type: none"> - oplever forskellige kulturelle udtryksformer Mål: <u>At børnene:</u> <ul style="list-style-type: none"> - deltager i de forskellige traditioner - stifter bekendtskab med kulturelle udtryksformer og at de stifter bekendtskab med andre måder at leve på
Tegn og på hvilken måde	<u>At børnene:</u> <ul style="list-style-type: none"> - viser interesse for at være med til at synge, male, tegne, højtlesning osv. - er motiveret til at deltage i de forskellige traditioner - accepterer andre menneskers være/levemåder og udseende - spontant synger eller fortæller/gentager sange eller historier de har hørt
Tiltag	Aktiviteter: <ul style="list-style-type: none"> - samlinger (sang, højtlesning, sanglege, fortællinger) - tegne, male - teater - aktiviteter i forbindelse med højtider - sommerfest - måltider med forskellig mad Rammer: <ul style="list-style-type: none"> - lokalmiljøet - holde samlinger i mindre grupper - rummets indretning

	<p>Materialer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bøger. - farver. - karton. - musik. - udklædningstøj m.m. <p>Voksenkompetencer: <u>At de voksne:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - er åbne og respekterer omverdenen - giver børnene mulighed for at lære/opleve gamle og nye sange, sanglege, bøger, lege, rim og remser og eventyr. (traditioner) - støtter børnene i deres ideer
Evaluering/dokumentation.	<p>Evaluering:</p> <ul style="list-style-type: none"> - iagttagelser - snak ved stuemøder <p>Dokumentation:</p> <ul style="list-style-type: none"> - billeder - foto - plancher - børnenes mapper

Fokuspunkt	Kulturelle udtryksformer. Børnehave 4 - 6 årige.
Sammenhæng	<p>Dagtilbudsloven § 8</p> <p>Børn skal møde voksne, der selv er aktive kulturbrugere og som kan støtte børnene i at eksperimentere med, øve sig i, og afprøve sig selv i forhold til forskellige kulturelle udtryksformer</p> <p>Børn skal have adgang til materialer, redskaber og moderne medier, som kan bruges både i forbindelse med oplevelser og skabende kulturel aktivitet.</p> <p>Børn skal have mulighed for at deltage i lokalområdets kulturelle traditioner.</p>
Visioner og mål	<p>Visioner: <u>At børnene:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - får kendskab til forskellige kulturelle udtryksformer - gør brug af sanser via musik, tegninger, dramatik m.m. <p>Mål:</p>

	<p><u>At børnene:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - får mulighed for at få indblik i traditioner - lærer om eventyr og kulturhistorie - lærer sanglege og sange - lærer om folk fra andre kulturer - får mulighed for at deltage i kulturelle tilbud
Tegn og på hvilken måde	<p><u>At børnene:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - får forståelse for traditioner - For forståelse og accept for andres kultur og værdier - viser interesse for folk fra andre kulturer - begynder at fortælle/digte eventyr - opfører eventyr
Tiltag	<p>Aktiviteter:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bibliotek - højtlesning - teater - jul, påske, fastelavn m.m. - projekter – besøg af personer med anden etnisk baggrund - samling <p>Rammer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opdeling i mindre grupper - indretning af stuen <p>Materialer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - biblioteket - bøger - hånddukker - eventyr puslespil <p>Voksenkompetencer:</p> <p><u>At de voksne:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - præsenterer børnene for de traditioner der er i vores og andres kulturer - fører børnene ind i fantasiens verden/eventyr - lærer børnene nye og gamle sange samt salmer
Evaluering/dokumentation.	<p>Evaluering:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stuemøder - børneinterview <p>Dokumentation:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mapper - billeder

	- kompetencehjulet
--	--------------------

Fokuspunkt	Inklusion
Sammenhæng	Dagtilbudsloven § 8 Inklusion er et fagligt perspektiv i bestræbelserne på at skabe et inkluderende lærings- og udviklingsmiljø, hvor alle har ret til at være aktive deltagere. Alle er "født inde" og fokusområdet i inklusion er fællesskabet. Der skabes rammer for differentierede fællesskaber i hverdagen, hvor det enkelte barn kan bidrage og deltage aktivt. Det sociale samspil er en forudsætning for udvikling og læring.
Mål	<u>At børnene:</u> <ul style="list-style-type: none"> - inkluderes i fællesskabet - oplever tryghed og - oplever en fælles tilgang til at arbejde med inklusion og anerkendende relationer - bliver set og hørt - får lov til at være børn uanset deres situation
Tegn	<u>At børnene:</u> <ul style="list-style-type: none"> - føler sig som en del af fællesskabet. - kan udtrykke følelser som glæde, vrede, tristhed m.v.
Tiltag	Aktiviteter: <ul style="list-style-type: none"> - lege ude som inde - trin for trin - fri for mobberi - anerkendende samvær med barnet Voksenkompetencer: <u>At de voksne:</u> <ul style="list-style-type: none"> - kan tage udgangspunkt i barnets styrker og ressourcer - kan kommunikere anerkendende og anerkende følelser, ønsker og behov - kan arbejde med LP-Modellen - kan bruge børneinterview
Evaluering/dokumentation.	Evaluering: <ul style="list-style-type: none"> - teammøder - stuemøder - p-møder

	<ul style="list-style-type: none"> - forældresamarbejde <p>Dokumentation:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kompetencehjul - samarbejde med ppr.
--	---

Inklusion/børn med særlige behov

Hvert barn er enestående og udvikler sig i samspil med de fællesskaber, barnet indgår i. Børn udvikler sig gennem relationer og i samspil med forældre, familie, venner og andre voksne i børnehaven.

Vores primære opgave er at skabe tryghed og trivsel for børnene og sikre, at alle børn inkluderes i fællesskaber. Vi tager udgangspunkt i barnets styrker og ressourcer, og støtter herudfra op om barnets udvikling og særlige behov. Børns særlige behov kan variere meget – lige fra fysiske handicaps til sorg, adfærd - og trivselsproblemer – her er det vigtigt at understrege, at det er den voksnes opgave at kunne rumme alle disse børn. Når et barn oplever vanskeligheder, skal dette ses i sammenhæng med relationerne i børnehaven, som derfor også er en del af løsningen. Vi lægger vægt på, at vanskeligheder ikke ses isoleret, men i samspil med omgivelserne.

Børn har ret til at være børn!

Dette skal der være særlig opmærksomhed på, når der er brug for hjælp eller støtte i familiemæssige sammenhænge.

En bekymring for et barns trivsel/udvikling kan opstå hos både forældre og personale. Forældrene kan altid søge råd og vejledning hos personalet, hvis de er i tvivl om deres barns trivsel eller udvikling. Vi inddrager altid forældrene ved en begyndende bekymring. Når vi oplever, at et barn har vanskeligheder, drøfter vi problemstillingen på et LP møde, for at belyse handlemuligheder og tiltag. Herefter udarbejder vi, hvis det er nødvendigt, en konkret handleplan. Hvis vi skønner, at et barns vanskeligheder er af en sådan art, at pædagogisk faglighed ikke er tilstrækkeligt, vil vi sammen med forældrene anmode om hjælp fra en relevant fagperson – talepædagog, fysioterapeut eller tværfagligt team.

Børnemiljø i Bedsted Børnecenter

Resultaterne fra år 2012 danner grundlag for, at vi arbejder med børns venskaber. Derudover mener vi at et godt børnemiljø kendetegnes ved:

Det fysiske:

- At det skal understøtte, at det er gennem legen barnet lærer.
- At der er gode pladsforhold (ude og inde)
- At der er skabt inspirerende lege- og læringsmiljøer (ude og inde)
- At forskelligt lys skaber forskellige stemninger

Det psykiske:

- At "et godt sted at være er et godt sted at lære"
- At der opleves glæde, nærvær og anerkendelse
- At man er en del af fællesskabet

Det æstetiske

- At omgivelserne inspirerer børnene
- At udsmykningen også hænger i børnehøjde

